

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 69: Forslag til lov om ændring af lov om varslings m.v. i forbindelse med afskedigelser af større omfang. (Ændring af reglerne, hvor en virksomheds aktiviteter standses som følge af en retsafgørelse).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(FremSAT 14/11 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Behandlingen af dette lovforslag burde egentlig kunne gøres kort, idet det er en direkte opfølgning af lov nr. 414 af 1. juni 1994.

Her ønskede man, at et sagkyndigt udvalg skulle analysere de spørgsmål, der var knyttede til at medtage konkurser og likviditionsakkord efter konkurslovens regler m.v. under varslingsreglerne.

Og Socialdemokratiet ønsker, at der i samfundet udvikles en virksomhedspolitik, hvor ledelse og medarbejdere i fællesskab arbejder for at skabe de bedste vilkår for, at virksomheden kan have trykke og tilfredse medarbejdere. Det handler dette lovforslag også om, og det opnås kun, når der er et klart grundlag for samarbejde.

Rapporten fra arbejdsgruppen har naturligvis set på lønmodtagernes retsstilling og har derefter konkluderet, at hvis varslingslovens undta-

gelser for konkurs ophæves, vil medarbejdernes retsstilling blive forringet på to væsentlige punkter:

For det første forsinkes afgørelsen af, om ansættelsesforholdet skal fortsætte, og for det andet risikerer medarbejderne ikke at kunne få dækket deres løntilgodehavende, da Lønmodtagernes Garantifond netop ikke dækker massekrav.

Det nævnes endvidere i rapporten, at en ophævelse af de undtagelser i varslingsloven, der gælder for konkurs, vil være til skade for de ansatte og vanskeliggøre en eventuel rekonstruktion.

Sammenfattende konkluderer arbejdsgruppen, at der ud over konkurs også bør være en undtagelse fra varslingsloven i tilfælde, hvor virksomheden afvikles ved likviditionsakkord efter konkurslovens regler.

Skulle der stadig være tvivlere, som finder, at Danmark går for langt og udarbejder for stramme regler for virksomhederne, kan jeg henvise til en OECD-rapport fra 1994, som placerer Danmark som nummer to efter USA på listen over lande, der har de lempeligste regler for opsigelse og afskedigelse.

Og med disse slutbemærkninger skal vi fra Socialdemokratiets side anbefale lovforslaget.

Charlotte Antonsen (V):

Loven er sådan set for at se god nok i dag. Vi mener, det er rimeligt, at virksomheder, der stopper aktiviteterne efter en retsafgørelse, undtages fra lovens krav om varslingsregler.

Når en virksomhed må lukke på grund af en eller anden form for konkurs, er det jo sjældent noget, ledelsen kan forudse, eller noget, ledelsen har planlagt, og uanset hvilken type konkurs der er tale om, må det, der er vigtigst for medarbejderne på virksomheden, jo være, om der er en chance for at redde virksomheden, redde arbejdspladserne.

Det er bedre, at man sikres sit job, end at man får en engangskompensation, og derfor mener vi faktisk, at det, at man nu begrænser undtagelsesmuligheden, kan vanskeliggøre forsøg på at redde en given arbejdsplads, som er blevet ramt af en konkurs, f.eks. som følge af Arbejdstilsynets krav. Det bliver selvfølgelig sværere at finde en ny ejer til denne virksomhed, jo flere økonomiske krav den pågældende nye ejer skal honorere.

Embedsmandsrapporten finder vi faktisk er lidt søgt i sin konklusion. Der er en lidt tynd

argumentation, hvor man vælger nogle typer ud og siger, at her er det en fordel for lønmodtagerne, hvis man slipper for at betale eller leve op til varslingsreglerne for almindelige konkurser, men ikke i andre.

Er det ikke i realiteten sådan – det vil jeg godt spørge ministeren om – at det kun er meget få typer af konkurser, som nu bliver undtaget fra den almindelige undtagelse, altså hvor man fremover vil kræve varsling og i givet fald vil kræve, at man skal betale en eller anden form for compensation, sådan at lovforslaget her i realiteten ikke vedrører ret mange situationer?

Vi føler lidt, at man laver en meget kompliceret lovgivning og siger: Der er en generel undtagelse, og så begrænser vi den lidt. Det gør det jo lidt uoverskueligt for det almindelige, omgivende samfund at finde ud af, hvilken konkurs man nu har på den pågældende virksomhed. Falder den indenfor, eller falder den udenfor?

Vi mener, lovforslaget er unødvendigt, når vi alle sammen er klar over, at det faktisk ikke kommer til at dreje sig om mange virksomheder. For os at se er det, som om embedsmandsgruppen har siddet og slået hinanden i hovedet med teoretiske vurderinger, og man så er nået frem til et eller andet, som ser meget fint ud på papiret, men som i praksis ikke har den store betydning.

Men vi er i Venstre opmærksomme på, at denne lov ikke vil få nogen særlig praktisk betydning, og derfor vil vi nok efter udvalgsbehandlingen – når vi nu har undersøgt disse ting, som jeg har været inde på – være i stand til at stemme for lovforslaget alligevel. Men vi vil godt lige have afklaret de spørgsmål, jeg har rejst her.

Bendt Bendtsen (KF):

Som det også fremgår af sagsfremstillingen, betyder dette lovforslag, at undtagelsesbestemmelserne for varsling begrænses til kun at gælde for konkurs og likvidationsakkord.

Spørgsmålet, der rejser sig, er, om reglerne ikke er tilstrækkelige, om de ikke er gode nok i dag.

Men der er altså tale om en skærpelse, idet undtagelsesbestemmelserne i dag også omfatter reglerne om tvangsopløsning efter aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven og tillige omfatter reglerne om virksomhedslukning efter dom.

Lovforslaget ser ganske enkelt ud, når man læser det, men der er meget jura i det, når man

går længere ned i materien. Men ud over at sagen indeholder jura, så indeholder den altså også praktiske problemer for enkelte virksomheder, som risikerer at komme i klemme.

Indstillingen om skærpelse af loven kommer, som det er nævnt, fra det udvalg, der blev nedsat efter den seneste implementering, og det har vi selvfølgelig noteret os i Det Konservative Folkeparti.

Det spørgsmål, som man i dag må stille sig i forhold til denne lov, er, om en begrænsning i undtagelsesbestemmelserne vil komplicere eventuelle rekonstruktionsbestræbelser eller forsøg på virksomhedsoverdragelse, muligvis til skade for både virksomheder og deres ansatte.

Så mit spørgsmål går på det samme som det, Venstres ordfører, fru Charlotte Antonsen, var inde på: Er ministeren i dag i stand til at fortælle, hvor mange virksomheder der årligt vil blive omfattet af disse regler? Som vi læser det, er det kun solvente firmaer, som risikerer at blive ramt af disse regler, for hvis et firma lukkes efter dom, eller der er tale om tvangsopløsning, er firmaet insolvent, og så er det reglerne for konkurs, der gælder.

Jeg forventer ikke noget meget konkret svar fra ministeren, men ministeren må have en fornemmelse af, om reglerne kun vil omfatte ganske få virksomheder om året, eller om antallet er en del større. Man må have en fornemmelse af i ministeriet, hvor bredt det vil komme til at ramme, når man nu indfører de her regler.

Jeg vil sige, at vi er ikke negative over for forslaget, men der er altså spørgsmål, som vi ønsker besvaret, inden vi tager endelig stilling til det.

Det fremgår af de skriftlige bemærkninger til lovforslaget, at flere medlemsorganisationer har implementeret reglerne i den gældende varslingslov i deres overenskomster. Derfor er det også positivt, at man har fastsat lovens ikrafttrædelsesdato til den 1. marts 1998, hvorved man giver arbejdsmarkedets parter den fornødne tid til at få relevante undtagelsesbestemmelser indskrevet i overenskomsterne.

Aage Frandsen (SF):

SF er tilhængere af de generelle bestemmelser om varsling i forbindelse med lukning af virksomheder. Vi accepterer, sådan som det er gældende i dag, at der er undtagelser, hvor det også er til gavn for lønmodtagerne, at man fraviger dem.

Det, vi har her fået forelagt, er jo en undtagelse i forhold til undtagelsen, og efter vores opfattelse ser det rigtigt ud, for man skal ikke have flere undtagelser end højst nødvendigt i den her forbindelse.

Derfor kan vi støtte forslaget. Vi betragter det ikke som et af de store lovforslag hverken ideologisk, politisk eller med hensyn til, hvor mange mennesker det omfatter.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er ikke nødvendigvis negativt indstillet over for forslaget. Vi havde den opfattelse, at sådan som det fungerede i dag, var det i praksis en ganske udmærket ordning, som det var, men nu kommer ministeren altså med et forslag om, at man laver nogle præciseringer og afgrænser noget nøjere.

Det har så også, som Venstres og De Konserveratives ordførere var inde på, givet anledning til en række spørgsmål, som jeg ikke skal stå her og gentage, men som vi vil se frem til at få nogle svar på under udvalgsbehandlingen. Fremskridtspartiets stemme vil i den sidste ende afhænge af de svar, vi får, og af, om ministeren kan godtgøre nødvendigheden og hensigtsmæssigheden af forslaget.

Som sagt er vi ikke nødvendigvis negative over for lovforslaget, men vi vil lade vores stemme afhænge af udvalgsarbejdet.

Jette Gottlieb (EL):

Varslingsregler giver en vis tryghed for de ansatte, og undtagelser fra varslingsregler giver utryghed, og derfor er det jo fint, at mængden af undtagelser begrænses; men hvorfor ikke gøre det fuldt ud? Har man aldrig hørt om spekulation i konkurs, spekulation i likvidation? Har man aldrig hørt om situationer, hvor en virksomhed likvideres og det går ud over de ansatte?

Vi synes ikke, at varslingsreglerne er gode nok, og derfor fremsatte Enhedslisten sidste år et lovforslag om ændrede varslingsregler. Det var der ikke så meget flertal for.

Vi vil kigge på i udvalgsarbejdet, om det her er en tilstrækkelig forbedring til, at vi vil stemme for det.

Addi Andersen (CD):

Her er igen et eksempel på et godt samarbejde i EU og et eksempel på, hvordan de enkelte lande netop har mulighed for at tilpasse direktiver til deres egen lovgivning, hvis de da ellers vil.

Lovforslaget er grundigt gennemarbejdet af en kompetent arbejdsgruppe under Arbejdsministeriet, og CD kan stemme for ministerens forslag.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I Dansk Folkeparti har vi den principielle opfattelse, at mange flere ting end i dag burde være op til arbejdsmarkedets parter, og vi mener faktisk, at varslingsregler også i meget vidt omfang skal være noget, man finder ud af via aftaler på arbejdsmarkedet mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

Det er en principiel bemærkning, vi vil gøre her, fordi vi jo igen har at gøre med en lovgivning, der har baggrund i et EF-direktiv. Og når vi har det, så er det for os ikke afgørende – det er da selvfølgelig væsentligt, men det er ikke det afgørende – om vi fra Folketingets side skriver det ind i lovgivningen, eller vi overlader til arbejdsmarkedets parter at skrive det ind i overenskomsterne.

I begge tilfælde vil det være således, at arbejdsmarkedets parter skal følge det, som er fastsat i EF-direktivet. Det er retsreglen, og uanset om det står i en lovgivning i Danmark, skal de mindstekrav, der er gældende ud fra direktiverne, opfyldes; ellers vil den pågældende arbejdsgiver kunne trækkes for domstolene, eventuelt med et præjudicielt spørgsmål til EF-Domstolen som en mulighed. Det er den principielle bemærkning, jeg vil gøre.

I øvrigt vil vi afvente udvalgsarbejdet om dette lovforslag, før vi beslutter os endeligt for, hvordan vi stemmer. Men jeg vil gerne spørge arbejdsministeren: Har man siden 1994 i ministeriet haft konkrete eksempler, der ville blive omfattet af de nye regler? Har man kendskab til situationer, hvor der har været et behov for, at de nye regler, der foreslås her, havde kunnet finde anvendelse, eller har vi at gøre med et område, hvor vi ændrer nogle småting, men hvor det reelt ikke har nogen praktisk virkning? For så kan vi jo sige, at så er der minimal politik i det her spørgsmål, og så er det i virkeligheden bare nogle tekniske tilretninger, vi laver, som ikke har nogen praktisk betydning. Det skal være mit spørgsmål.

Og så vil jeg ellers afvente svarene på de spørgsmål, der i øvrigt er stillet, og ved en senere behandling komme tilbage til vores endelige stillingtagen til forslaget.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg fornemmer, at der hos mange af ordførerne er en vis usikkerhed om, hvad det her forslag rent konkret indebærer, og det kan jo være en af fordelene – eller rettere sagt, det er en af fordelene – ved, at der er to udvalgsbehandlinger til opklaring, hvis man ønsker det. Og dér skal selvfølgelig fra min side ske den afklaring, som mange af ordførerne har bedt om.

Men jeg vil nu godt sige, at der faktisk er tale om en forenkling og en tydeliggørelse i forhold til de myndigheder, der skal sikre det forsørgelsesmæssige grundlag, hvis en virksomhed lukker, og skal sikre, at der i lokalområdet så hurtigt som muligt kan sættes ind med foranstaltninger, hvis en meget stor gruppe af lønmodtagere mister deres arbejde. Det er klart, at jo flere undtagelsesbestemmelser der er fra varslingsreglerne, jo større uklarhed er der om lønmodtagernes forsørgelsesgrundlag, og jo større uklarhed er der i forhold til de lokale arbejdsmarkedsmyndigheders mulighed for at gå ind og sætte noget i værk: uddannelse, omplacering, og hvad ved jeg.

Det er det, lovforslaget handler om. Det handler om at forbedre varslingsreglerne og tydeliggøre, i hvilke situationer man er undtaget fra varselsreglerne – og det er så kun i to tilfælde, nemlig konkurs og likvidation ved retsafgørelser. Og her har der været ganske meget uklarhed.

Jeg tror egentlig, at alle de partier, som har været lidt søgende i ordførertalerne, vil kunne se, at her er der faktisk tale om tydeliggørelse af retstilstanden og i forhold til muligheden for at gå ind og løse nogle problemer på en virksomhed eller løse nogle problemer i lokalområdet.

Fru Charlotte Antonsen spørger, hvor mange situationer det her vil komme til at virke i. Det er klart, at det er forbundet med nogen usikkerhed at svare på det. Nu er vi jo heldigvis i en situation, hvor der igennem en fornuftig økonomisk politik, en fornuftig erhvervs politik, en sund økonomi og en sund finanspolitik faktisk ikke er nær så mange virksomheder, der går konkurs, som der var i den tidligere regerings tid, og det skaber selvfølgelig en usikkerhed, når jeg skal sige, om det omfatter mange eller få virksomheder. Der er faktisk tale om et beskæftigelsesmæssigt opsving, som sikrer, at der sker færre konkurser.

Det konkrete tal vil jeg selvfølgelig meget gerne give i Arbejdsmarkedsudvalget, sådan at medlemmerne selv kan foretage en vurdering

af, om det er få eller mange, der i de kommende år risikerer enten at gå konkurs eller at måtte gå i likvidation. Men jeg kan altså ikke svare fru Charlotte Antonsen meget tydeligere på spørgsmålet om, i hvor mange situationer det vil komme til at virke, for det afhænger jo selvfølgelig af, hvor mange virksomheder der kommer i uføre.

Men jeg vil nu alligevel godt sige, at der jo ikke er ret mange virksomheder, der går konkurs på grund af Arbejdstilsynets virkestrang. Det er der faktisk ikke. Altså det var sådan en lille smutter, håber jeg, fra Venstres ordførers side, at det sådan nærmest skulle forårsage, at virksomheder lukker. Så har de i hvert fald haft et meget, meget dårligt arbejdsmiljø og har vist en ualmindelig uanstændig modvilje mod at forbedre arbejdsmiljøforholdene.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Ministeren siger her, at der er uklarhed hos ordførerne. Jeg kan så returnere og sige, at jeg også synes, der er lidt uklarhed ikke alene hos ministeren, men også i lovforslaget, når ministeren nævner det eksempel, jeg fremhæver, med Arbejdstilsynet, som skulle være årsag til, at en virksomhed må lukke.

Jeg nævnedes jo netop eksemplet, fordi det faktisk står i den fine rapport, vi har fået fra Embedsmandsudvalget, netop virksomhedslukning efter dom. Det er jo dem, som så ikke længere skal være undtaget. Derfor er det en meget uklar lov. Man kunne bare sige: Alle de virksomheder, der går ned, gør det jo ikke, fordi ledelsen har været interesseret i, at man gik ned ved en eller anden form for en konkurs, uanset om det er den ene eller den anden type konkurs, og i den situation må det væsentlige da være at forsøge at redde arbejdspladserne ved, at en anden arbejdsgiver tager over.

Så ministerens tale om, at vi skal forsøge at undgå social udstødning, og hvad ved jeg, har jo ikke noget med varslingsreglerne at gøre. Problemet dér opstår jo netop, fordi virksomhederne går ned.

Derfor mener jeg altså stadig væk, at ministeren nøje skulle overveje, om de her embedsmandsbetragtninger, sådan må jeg opfatte lovforslaget, er nødvendige, eller om vi ikke bare skal fortsætte med den lovgivning, vi har i forvejen, for så kan vi jo afskaffe al den usikkerhed, der er i alle kredse her i salen.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er meget enig med fru Charlotte Antonsen i synspunktet om, at vi skal gøre meget for at redde virksomheder fra at lukke. Det bestræber regeringen sig faktisk også kolossalt meget på, og som jeg har antydnet før, er opgaven med at redde virksomheder blevet mere overskuelig i 1990'erne, end den var i 1980'erne. Men synspunktet er jeg enig i.

Så vil jeg godt sige, at jeg synes altså ikke, det lyder behageligt, når man sådan med lettere hån i stemmen – nu kan det godt være, jeg overfortolker det – kan sige »de her embedsmandsbetragtninger«. Der var faktisk ganske stor enighed om, at man måtte sætte sig ned efter den sidste lovregulering, som var en følge af et EF-direktiv, og finde ud af, om man nu havde ramt rigtigt. Og det er klart, at det sætter man folk til, der har forstand på jura og erhverv osv. osv.

Det betyder jo ikke, at det så lige er sejlet ind i Folketinget her uvurderet politisk eller uvurderet organisationsmæssigt. Dette lovforslag har været til høring, det har været til høring i ganske lang tid, netop fordi arbejdsmarkedets parter gerne ville have anledning til at kigge på, om der var nogle sammenstød i forhold til overenskomster osv. osv., og der er også en lang implementeringsperiode i det her lovforslag.

Så der er faktisk også hos arbejdsmarkedets parter, ligesom der er hos regeringen, et ønske om at klargøre reglerne for, hvornår varslingsreglerne skal virke, og hvornår de ikke skal virke, og det er altså ikke et udtryk for, at vi ikke

vil redde og gøre meget for at redde de virksomheder, som er i økonomiske vanskeligheder af den ene eller den anden grund.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Helge Sander):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 21. november 1996, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.05